

Initiatief TruStone Stakeholders werken aan een verantwoorde natuursteensector

TruStone

Stakeholders werken aan een verantwoorde natuursteensector

MAART 2021

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Achtergrond	8
1.1 Het Initiatief TruStone in het kort	8
1.2 Rapportage over het eerste jaar	9
2. Impressies van de natuursteenketens	10
2.1 Bedrijven	10
2.2 Herkomst	11
2.3 Materialen	12
2.4 Risico's geconstateerd door bedrijven	13
3. Resultaten van jaar 1	17
3.1 Vraag	17
3.1.1 Deelname aanbestedende diensten	17
3.1.2 Toepassing Internationale Sociale Voorwaarden	18
3.1.3 Ondersteuning	18
3.2 Aanbod	20
3.2.1 Deelname bedrijven	20
3.2.2 Implementatie due diligence	21
3.2.3 Verantwoorde productie	22
3.2.4 Ondersteuning	23
4. Ambities voor jaar 2	28
4.1 Vraag	28
4.1.1 Publieke projecten	28
4.1.2 Vraag op consumentenmarkten	28
4.2 Aanbod	29
4.2.1 Implementatie due diligence	29
4.2.2 Verantwoorde productie	30
4.2.3 Samenwerking internationaal	32
Colofon	33

Voorwoord

Voorwoord

Het Initiatief TruStone is een bijzonder en moedig initiatief. Een relatief kleine sector heeft de moed om gezamenlijk een aantal van de lastigste en hardnekkigste problemen in wereldwijde ketens aan te pakken - die van slechte milieu- en arbeidsomstandigheden en een tekortschietende mensenrechtensituatie.

Als publiek zijn we gewezen op de bovengenoemde praktijken in 2017 door het Rapport “The Dark Sites of Granite” van toenmalig de Landelijke India Werkgroep, dat nu actief en constructief meedoet in Trustone als Arisa. Eerder bracht een Vlaams dagblad de natuursteensector in een negatief daglicht door kritiek over natuursteen op de Korenmarkt in Gent. Na drie jaar onderhandelen ligt er een convenant dat grensverleggend is omdat het een samenwerking is tussen twee verschillende landen, hun maatschappelijke organisaties, vakbonden en bedrijven, maar ook een samenwerking waar vraag en aanbod zoeken naar oplossingen.

TruStone richt zich niet alleen op het aanpakken van maatschappelijk onverantwoorde praktijken in de keten door importeurs en verwerkers, het richt zich ook op inkopers van natuursteen, zoals gemeentes, om de selectie van steen te voorzien van duidelijke voorwaarden op het gebied van of internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Let wel, al dit pionierende werk van transnationaal samenwerken en samenwerken in de gehele keten van leverancier tot consument wordt gedaan door een vrij kleine sector waarvan het leeuwendeel bestaat uit kleine bedrijven. Slechts een enkel deelnemend bedrijf ontstijgt wat we volgens de statistiek het 'middenbedrijf' noemen. Ik weet persoonlijk dat een onderneming waarin een kleine groep mensen werkt zich volop moet richten op de productie en de verkoop. Er is niet veel meer capaciteit om het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen volledig te begrijpen, te integreren en uit te voeren. Er is weinig capaciteit om de bron van het ingekochte steen volledig te begrijpen, laat staan goed inzicht te krijgen in de omstandigheden in de fabrieken of groeves. Gelukkig zijn alle deelnemende partijen in Trustone bereid elkaar daarin te ondersteunen - overheden, vakbonden, brancheorganisaties, maatschappelijke organisaties, en de gehele keten.

TruStone is een schoolvoorbeeld van probleem-oplossend samenwerken. Dit eerste jaar, met ook nog de bijkomende uitdagingen van een pandemie, laat zien dat we nog veel moeten doen maar ook dat we al concrete stappen maken. Samen kunnen we in de komende jaren echt verschil gaan maken. Dat geldt voor partijen, bedrijven en aanbestedende diensten die al zijn aangesloten, maar ook voor hen die dat

nog niet zijn. Is uw natuursteenonderneming, bouwbedrijf, keukenbedrijf, tuinbedrijf, bestratingsbedrijf, aannemersbedrijf, NGO, of gemeente nog niet aangesloten, doe dat dan alsnog. Het maakt uw werk om maatschappelijk verantwoord te ondernemen, en aan te besteden in de natuursteenketen een stuk makkelijker.

Pieter van der Gaag
Voorzitter Initiatief TruStone

Jaarrapportage

1 Achtergrond

1.1 Het Initiatief TruStone in het kort

Het Initiatief TruStone is op 1 oktober 2019 van start gegaan. In het Initiatief werken Nederlandse en Vlaamse sectororganisaties, bedrijven, vakbonden, NGO's en overheid samen aan verbeteringen van sociale en milieuomstandigheden bij de winning en verwerking van natuursteen.

Internationale richtlijnen op het gebied van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen vormen het uitgangspunt voor het Initiatief, zoals de uitgangspunten van de Verenigde Naties voor Bedrijfsleven en Mensenrechten, de Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de fundamentele arbeidsnormen van de International Labour Organization (ILO).

Bedrijven die natuursteen importeren of verwerken kunnen zich bij het Initiatief aansluiten. Aanbestedende diensten, die natuursteen inkopen, kunnen eveneens lid worden.

Van importerende bedrijven wordt verwacht dat zij hun due diligence uitvoeren. Due diligence is een proces waarmee bedrijven risico's identificeren en aanpakken om negatieve effecten op maatschappij en milieu als gevolg van hun handelen te voorkomen. Dit betekent concreet dat bedrijven in de natuursteensector op een systematische manier onderzoeken of zij zelf rechtstreeks, of via de keten van hun leveranciers of afnemers, in verband staan met schade die ergens in de keten wordt toegebracht aan mens, dier, natuur en milieu. Het gaat daarbij niet alleen om feitelijke schade, maar ook om het risico dat er schade kan ontstaan. Bedrijven die hun betrokkenheid bij schade, of het risico daarop, hebben geconstateerd, moeten daartegen maatregelen nemen. Due diligence is niet een eenmalige actie; het is - als onderdeel van de bedrijfsvoering - een continu proces.

Van verwerkende bedrijven en aanbestedende diensten wordt verwacht dat zij de importeurs bevragen en uiteindelijk uitsluitend natuursteen inkopen waarvan de winning en verwerking voldoet aan de normen uit de internationale richtlijnen.

De deelnemende bedrijven en aanbestedende diensten staan er hierbij niet alleen voor. Het doel van het Initiatief is dat bedrijven, hun brancheorganisaties, de over-

heid, vakbonden en maatschappelijke organisaties hun krachten bundelen om de problemen gezamenlijk aan te pakken.

1.2 Rapportage over het eerste jaar

Deze rapportage gaat over het eerste convenantsjaar, dat loopt van 1 oktober 2019 tot en met 30 september 2020.

Het verslag is grotendeels gebaseerd op gegevens die bedrijven vertrouwelijk hebben aangeleverd in een speciaal ontwikkelde webtool. Bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor de betrouwbaarheid van de gegevens. In sommige gevallen is bewijsmateriaal meegeleverd, zoals auditrapporten.

De rapportages van de bedrijven worden beoordeeld door het onafhankelijke secretariaat van het Initiatief TruStone, dat is ondergebracht bij de Nederlandse SER. Bij de beoordeling wordt gebruik gemaakt van een beoordelingskader dat door de partijen is vastgesteld. De vereisten van het beoordelingskader worden elk jaar hoger.

2 Impressies van de natuurstenketens

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de herkomst van natuursteen dat door Nederlandse en Vlaamse bedrijven wordt geïmporteerd, en van de risico's die door de bedrijven bij de winning en verwerking ervan zijn geconstateerd.

Dit beeld is niet volledig. Reden daarvoor is dat deelnemende bedrijven due diligence stapsgewijs invoeren. Daarbij geldt voor het in kaart brengen van de toeleveringsketen een tijdpad dat door partijen is vastgesteld: bedrijven moeten na één jaar onder meer inzicht hebben in ten minste 25 procent van de groeves waar de natuursteen is gewonnen en 50 procent van de fabrieken waar de materialen zijn verwerkt. Gemiddeld kennen bedrijven nu 37 procent van hun groeves en 58 procent van hun fabrieken.

Pas als bedrijven de herkomst weten, kunnen zij beginnen om risico's in beeld te brengen. In het verslagjaar lag bij veel bedrijven de focus op het traceren van de herkomst van hun materialen en nog niet op het in kaart brengen van risico's. Desondanks heeft ruim de helft van de bedrijven die importeren in de speciaal ontwikkelde webtool gerapporteerd over daadwerkelijke of potentiële risico's in hun toeleveringsketens.

Bedrijven vinden het makkelijker om risico's te benoemen voor hun ketens in India en China. Ten eerste komt dat door dat veel bedrijven hun grootste volumes uit deze landen halen en daar ook meer directe en langdurige relaties met productielocaties hebben. Ten tweede is er voor die landen meer publieke informatie over risico's beschikbaar.

2.1 Bedrijven

De Natuursteensector in Nederland en Vlaanderen bestaat uit enkele honderden bedrijven die natuursteen importeren en/of verwerken.

De meeste bedrijven die lid zijn van het Initiatief TruStone zijn als groothandel en/of importeur actief op verschillende deelmarkten zoals grafmonumenten, keukenbladen of publieke projecten, zoals pleinen, gevels en kades. Enkele bedrijven zijn gespecialiseerd in tegels, keukenbladen of grafmonumenten.

Veruit de meeste bedrijven worden gerekend tot het midden- en klein bedrijf (MKB) of kleine en middelgrote ondernemingen (KMO). Het aantal ketens per bedrijf loopt uiteen van enkele tot vele tientallen:

- Minder dan 5: 2 bedrijven
- Tussen 5 en 10: 4 bedrijven
- Tussen 10 en 50: 17 bedrijven
- Meer dan 50: 1 bedrijf

2.2 Herkomst

Productielocaties die leveren aan Nederlandse en Vlaamse bedrijven zijn gevestigd in ca. 20 landen. Als we kijken naar het aantal Nederlandse of Vlaamse bedrijven dat materialen direct of via een agent of exporteur laat verwerken in een fabriek, dan zijn de belangrijkste productielanden:

1. India: 20 bedrijven
2. China: 14 bedrijven
3. Vietnam: 12 bedrijven
4. Portugal: 5 bedrijven
5. Italië/Turkije: elk 4 bedrijven

Afbeelding Wereldkaart Top 5 productielanden

Binnen productielanden vindt de winning van de materialen in verschillende groevegebieden plaats. Groevegebieden waar meer dan 5 deelnemende bedrijven afnemen zijn:

- Bundi, Rajasthan, India
- Prakasam, Andhra Pradesh, India
- Chittoor, Andhra Pradesh, India
- Rangareddy, Telangana, India
- Yên Định, Thanh Hoa, Vietnam

De volledige lijst van groevegebieden waar materialen voor deelnemende bedrijven worden gewonnen is te vinden op de website van TruStone.

Materialen uit Afrikaanse landen werden in het verslagjaar niet door aangesloten Nederlandse en Vlaamse bedrijven zelf geïmporteerd. Bedrijven die deze materialen verwerken, nemen die af bij importeurs uit vooral Italië. Bij deze importeurs is voorts nog geen grote bereidheid om aan Nederlandse en Vlaamse afnemers informatie te verstrekken over de productielocaties en de risico's die daar spelen. Om die reden is er nog geen goed beeld op de risico's in Afrikaanse productielanden.

2.3 Materialen

Materialen die worden geïmporteerd zijn basalt, graniet, kalksteen, leisteen, marmer, en zandsteen.

Graniet is het meest geïmporteerde materiaal. Voor de aangesloten Nederlandse en Vlaamse bedrijven zijn China en India de belangrijkste leveranciers. Graniet uit China, veelal in de kleuren grijs, rood en geel, wordt relatief vaak gebruikt voor publieke buitenruimtes. Graniet uit India, met name de zwarte en donkergrijze tinten, worden veel gebruikt voor keukenbladen en grafmonumenten.

Afbeelding Graniet uit China bestemd voor de publieke buitenruimte

Zandsteen dat wordt geïmporteerd door aangesloten bedrijven komt hoofdzakelijk uit Rajasthan in India en wordt veel gebruikt voor buitenruimtes. Basalt komt veelal uit China en Vietnam en wordt eveneens vooral toegepast in buitenruimtes.

Marmer wordt uit veel verschillende landen geïmporteerd, maar vooral uit China en Italië. Marmer wordt door aangesloten bedrijven het meest gebruikt voor (tegel)vloeren.

2.4 Risico's geconstateerd door bedrijven

Ongeveer de helft van de bedrijven heeft aan het onafhankelijke secretariaat gerapporteerd over risico's. Bedrijven baseren zich daarbij veelal op eigen waarnemingen bij werkbezoeken, soms aangevuld met bevindingen in publieke rapportages. Een minderheid van de bedrijven heeft risico's geconstateerd op basis van actuele, onafhankelijke audits. Komend jaar zullen de bedrijven verder gaan met het in beeld brengen van de risico's en de achterliggende oorzaken ervan. Vervolgens zullen ze naar vermogen bijdragen aan het verminderen ervan.

Bedrijven die risico's in hun keten hebben geconstateerd rapporteren het meest over veiligheid en gezondheid. Het gaat daarbij vaak om het ontbreken van persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals helmen, mondkapjes en veiligheidsschoenen. Dit kan risico's met zich meebrengen op letsel bij ongelukken of op ziektes zoals

stoflongen. In ieder geval bespreken bedrijven die mede-eigenaar of grote afnemer zijn van een fabriek dit thema regelmatig met het management van de locatie. Zij stuiten erop dat verstrekte beschermingsmiddelen door werknemers uit gewoonte of vanwege weersomstandigheden niet worden gebruikt en soms zelf door werknemers worden verkocht. Dialoog zal moeten uitwijzen hoe bedrijven dit risico effectief kunnen aanpakken.

Bedrijven rapporteren in de webtool ook over leefbaar loon en dwangarbeid. Deze risico's zijn relatief vaak verbonden aan migrantenarbeid, bijvoorbeeld in Zuid-India waar veel rondtrekkende migrantenarbeiders uit het noorden werkzaam zijn. Bedrijven geven in de gesprekken aan dat het moeilijk is om bij hun leverancier vast te stellen of hiervan sprake is omdat migrantenarbeiders vaak een kortlopend dienstverband hebben waarvan over het algemeen geen schriftelijke overeenkomst bestaat. Bovendien is het voor de bedrijven lastig om direct contact te hebben met migrantenarbeiders vanwege een taalbarrière. Ook hier geldt dat een effectieve aanpak vraagt om dialoog met stakeholders (zie kader).

Contact met lokale organisaties is van belang

Sandra Claassen, directeur Arisa

“Contacten met lokale organisaties en vakbonden in het gebied waar bedrijven natuursteen inkopen zijn heel belangrijk om echt te begrijpen wat de situatie in een groeve of fabriek is. Vaak zien wij dat migranten bijvoorbeeld niet op de loonlijst staan maar werken als contractarbeider. Een auditor of inkoper krijgt soms alleen de officiële loonlijsten te zien van vaste medewerkers waardoor het lot van de migranten buiten beeld blijft. Zij zijn een kwetsbare groep die risico loopt op gedwongen arbeid en het niet betalen van de wettelijke minimumlonen. Bedrijven krijgen meer zicht op deze problemen door het directe contact met lokale organisaties.”

In de beoordelingsgesprekken tussen secretariaat en bedrijven kwam ook regelmatig het risico kinderarbeid aan de orde. Kinderarbeid wordt gesignaleerd bij specifieke processen in de verwerking van natuursteen zoals het verzamelen van restafval en het kappen van kasseien. Bedrijven hebben in hun eigen ketens geen kinderarbeid geconstateerd. Toch kunnen bedrijven bij kinderarbeid betrokken raken omdat orders – zeker bij krappe leveringstermijnen van publieke opdrachtgevers – vaak door de leveranciers worden doorgezet naar andere producenten. Vooral snog is het voor Nederlandse en Vlaamse leveranciers lastig om hierop goed zicht te houden.

Als gevolg van de Corona-pandemie is het risico van kinderarbeid toegenomen (zie kader).

Gevolgen Corona-pandemie in India

Henny Plat, bestuurder FNV

“COVID-19 heeft de wereld opgeschrikt en dus ook de wereld van natuursteen. De gezondheid van werkenden in de groeven loopt extra risico, nu niet alleen vanwege stof en (te) lange werkdagen. Als er immers onvoldoende afstand kan of mag worden gehouden, is het oplopen van één van de COVID-19 virusvarianten in de groeven zo goed als onvermijdelijk. In veel landen zijn de scholen gedurende de pandemie bovendien gesloten; kinderarbeid is weer toegenomen.”

Voor landen zoals China en Vietnam wordt vrijheid van vakvereniging en collectieve onderhandeling ook als risico genoemd. Nederlandse en Vlaamse bedrijven voelen zich niet in de positie om dit vaak politiek gevoelige risico te adresseren. Een bedrijf gaf aan dat het management van zijn productielocaties de lonen vaststelt in overleg met werknemers.

Verder worden milieurisico's genoemd. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om illegaal storten van afval, om de milieu- en klimaatbelasting van niet-herbruikbare houten kratten bij transport en de CO₂-uitstoot bij het transport van natuursteen.

Specifiek voor China wordt er regelmatig gewezen op de grote dynamiek binnen de sector als gevolg van overheidsbeleid (zie kader). Medio 2021 zal een risicoanalyse voor China beschikbaar komen, die bedrijven meer handreikingen kan bieden.

Risico's in China

Siwert Hoogenberg, ondernemer

“Ik merk in gesprekken in Nederland dat het beeld dat veel mensen hebben van arbeidsomstandigheden in de natuursteensector in China erg negatief is. Mijn beeld van de oostelijke provincies Shandong en Fujian waar natuursteen voor de Nederlandse en Vlaamse markt meestal vandaan komt, is anders. Voor importeurs uit die provincies zijn kinderarbeid of lage lonen nauwelijks een risico. Wel een aandachtspunt is de gedwongen sluiting van productielocaties.

Enkele jaren geleden heeft de Chinese centrale overheid het vergunningenbeleid voor het exploiteren van groeves en verwerkingsbedrijven strak aangehaald. Om de vergunning te behouden moeten bedrijven onder andere voldoen aan hoge eisen op het gebied van milieu en veiligheid. Veel bestaande bedrijven hebben de vergunning niet gekregen en ook voor nieuwe bedrijven is het heel lastig om zich te kwalificeren. Bedrijven die hier niet aan voldoen worden zonder pardon gesloten.

Overigens spelen niet alleen milieuoverwegingen daarbij een rol. Provinciale overheden, die het beleid uitvoeren, sturen ook op belastingopbrengsten van in regio's aanwezige bedrijvigheid. De natuursteenindustrie legt het daarbij al snel af tegen hoogwaardig kenniswerk. Niet altijd is het optreden van overheden daarin transparant of consequent. Voor eigenaren en werknemers van productielocaties brengt dat grote onzekerheden met zich mee.”

3 Resultaten van jaar 1

3.1 Vraag

3.1.1 Deelname aanbestedende diensten

	Doel	Realisatie
Deelnemende aanbestedende diensten	30	37

Bij de start van het Initiatief op 1 oktober 2019 hadden zich 28 Vlaamse en 3 Nederlandse aanbestedende diensten aangesloten. Tijdens het verslagjaar hebben zes gemeentes het Initiatief eveneens ondertekend. In verschillende gemeentes is besluitvorming over aansluiting nog gaande.

Relatief veel Vlaamse gemeentes nemen deel. De Vlaamse overheid heeft zich daarvoorafgaand aan de inwerkingtreding van het Initiatief sterk voor gemaakt. Tijdens het eerste convenantsjaar hebben maatschappelijke organisaties ook veel Nederlandse gemeentes benaderd. Verder zijn met name een aantal Nederlandse gemeentes betrokken bij het pilotprogramma ISV (zie verder 3.1.3).

Aanbestedende diensten die zich bij TruStone aansluiten verbinden zich eraan om zoveel mogelijk de Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) toe te passen bij aanbestedingen met natuursteen. Leveranciers kunnen aan ISV voldoen door due diligence uit te voeren. Deelname aan TruStone kan als bewijs dienen dat een leverancier aan die voorwaarde voldoet.

Afbeelding Deelnemende aanbestedende diensten

Een lijst van deelnemende aanbestedende diensten vindt u hier:

<https://www.imvoconvenanten.nl/nl/natuursteen/aanbestedende-diensten>

3.1.2 Toepassing Internationale Sociale Voorwaarden

Partijen hebben ook een doel gesteld voor toepassing van ISV, namelijk 30 procent van het aanbestedingsvolume met natuursteen na 1 jaar. Helaas zijn er momenteel geen betrouwbare cijfers beschikbaar om de voortgang op dat doel te kunnen beoordelen.

Partijen verwachten veel van de bredere toepassing van ISV in publieke aanbestedingen. Het geeft natuursteenleveranciers een prikkel om due diligence voortvarend ter hand te nemen en/of om zich aan te sluiten. Tot op heden was die prikkel er onvoldoende. Er werd veelal op laagste prijs gegund.

Duidelijk is wel dat in het verslagjaar veel meer aanbestedende diensten dan voorheen ISV hebben toegepast. Daarbij gaat het niet alleen om aangesloten aanbestedende diensten, maar ook gemeentes die deelnemen aan het pilotprogramma MVI natuursteen dat in opdracht van de partijen van TruStone wordt uitgevoerd. Het ging daarbij ook om opdrachten met een groot volume, zoals in Amsterdam (zie kader).

TruStone fundament voor langdurige contracten voor levering natuursteen

Frank van Sloun, strategisch adviseur gemeente Amsterdam

“Amsterdam heeft in augustus 2020 een stadsbrede aanbesteding voor natuursteen in de markt gezet. Leveranciers konden inschrijven op een meerjarig raamcontract voor negen categorieën natuursteen.

Leveranciers die zo'n raamcontract hebben, kunnen vervolgens meedingen naar opdrachten. Dat kan alleen als de leverancier aantoonbaar zijn internationaal MVO-risicomanagement op orde heeft. Deelnemers aan het Initiatief TruStone voldoen daar aan. Met deze aanbesteding willen gemeente Amsterdam een signaal aan de markt geven dat maatschappelijk verantwoord ondernemen de norm is.”

3.1.3 Ondersteuning

Werving

Binnen TruStone is afgesproken dat alle partijen bijdragen aan de werving van nieuwe ondertekenaars om zo leverage en impact te vergroten. De maatschap-

pelijke organisaties binnen TruStone hebben gedurende het verslagjaar 82 gemeentes aangeschreven om in gesprek te komen over hun inkoopbeleid ten aanzien van natuursteen, bewustwording te creëren over het initiatief TruStone en ze te motiveren om zich aan te sluiten bij TruStone. Dit is op twee manieren gebeurd: via gemeenteraadsleden en via relevante ambtenaren.

Dit heeft in zes gemeentes geleid tot vragen in de gemeenteraad (Den Haag, Alkmaar, Assen, Rijswijk, Tilburg, Zoetermeer) en de gemeenten Den Haag en Alkmaar hebben zich inmiddels aangesloten bij TruStone.

Bij 58 gemeentes is het niet gelukt contact te krijgen, bij overige gemeentes is duurzaam inkopen en het Initiatief Trustone intern besproken en in sommige gevallen zijn er gesprekken geweest met de relevante personen. In jaar 2 geven de maatschappelijke organisaties hier verder opvolging aan.

Pilotprogramma

De partijen betrokken bij de onderhandelingen die hebben geleid tot het Initiatief TruStone hebben in 2017 opdracht gegeven om te onderzoeken hoe aanbestedende diensten invulling kunnen geven aan ISV. Onder leiding van Soeters Management is een pilotprogramma opgezet. Dit programma loopt tot medio 2021.

Om aanbestedende diensten bij de toepassing van ISV te ondersteunen en te ontzorgen is in het kader van dit programma in 2018 het Team ISV Natuursteen (TIN) opgericht. Het TIN bestaat uit deskundigen op het gebied van mensenrechten, due diligence en aanbestedingen. In het verslagjaar maakten Leiden, Den Haag, Venlo en Nijmegen actief gebruik van deze mogelijkheid tot ondersteuning.

Het projectteam heeft in oktober een tussenrapportage uitgebracht. Op basis van ervaringen met aanbestedingen in de afgelopen 3 jaar presenteert de tussenrapportage voorlopige bevindingen. Medio 2021 zal de eindrapportage worden gepubliceerd.

De voorlopige rapportage is hier te vinden: <https://www.imvoconvenanten.nl/-/media/imvo/files/natuursteen/transactie-transformatie-tussen-rapportage.pdf?la=nl&hash=3987BB7C-DAA6A035EC9059542B9147B7>

3.2 Aanbod

3.2.1 Deelname bedrijven

	Doel		Realisatie	
	Start	Einde jaar 1	Start	Einde jaar 1
Nederland				
Importeurs	16	29	10	15
Verwerkers	10	30	1	5
Aandeel import (schatting)	25%	30%	20%	25%
Vlaanderen				
Importeurs	25	33	13	14
Verwerkers	15	50	0	2
Aandeel import (schatting)	70%	80%	65%	65%

De deelname door bedrijven is achtergebleven bij de doelstellingen, vooral als het gaat om aantallen bedrijven. De meeste grote importeurs, vooral in Vlaanderen, zijn wel lid geworden en daarom is het gat tussen doelstelling en realisatie voor wat betreft het geschatte aandeel van de import relatief kleiner.

Redenen voor het achterblijven van de deelname zijn onder meer:

- De onzekerheid rond de Corona-crisis heeft veel bedrijven doen besluiten dit jaar niet deel te nemen.
- De Nederlandse brancheorganisaties NOA en DI-Stone zijn het afgelopen jaar in bespreking geweest over een fusie waardoor meer aandacht is uitgegaan naar andere zaken dan naar werving van bedrijven voor het Initiatief TruStone.
- Voor met name verwerkers van natuursteen zoals retailers in de keuken of tuinsector levert deelname aan het Initiatief TruStone nog weinig op, omdat in het eerste jaar nog geen invulling is gegeven aan een aantal voor hen relevante afspraken, zoals het ontwikkelen van een strategie om consumentenbewustzijn te verhogen.

Volgend jaar zullen de inspanningen om nieuwe bedrijven te werven worden geïntensiveerd.

Een lijst van deelnemende bedrijven vindt u hier:

<https://www.imvoconvenanten.nl/nl/natuursteen/aangesloten-bedrijven>

3.2.2 Implementatie due diligence

	Doel	Realisatie 31-12-2020
Implementatie due diligence	Alle deelnemende bedrijven hebben een puntentotaal van 20%	21 van de 26 bedrijven voldoen
Inzicht in de keten	Alle deelnemende bedrijven hebben inzicht in: 100% directe leveranciers 50% fabrieken 50% groevegebieden 25% groeven	21 van de 26 bedrijven voldoen
Plan van aanpak	Alle importeurs uit risicolanden leveren een plan van aanpak in	20 van de 25 bedrijven voldoen

Van 26 bedrijven zijn in het afgelopen jaar de due diligence-inspanningen beoordeeld. Bedrijven die niet zelf importeren of bedrijven die zich pas aansloten na het derde kwartaal van het verslagjaar hebben geen jaarrapportage hoeven in te leveren. De puntentoekening is gebaseerd op een beoordelingskader dat door partijen is vastgesteld: <https://www.imvoconvenanten.nl/nl/natuursteen/~/-/media/BD09DB9FD29C4D629A06552F7833C4F4.ashx>

Van de 26 bedrijven die zijn beoordeeld is er één bedrijf dat uitsluitend materialen importeert die zijn gewonnen en verwerkt in landen binnen de Europese Economische Ruimte. Dat bedrijf heeft geen plan van aanpak hoeven inleveren.

21 van de 26 bedrijven voldoen aan de vereisten voor het eerste jaar. Vijf bedrijven hebben meer tijd nodig. Mede vanwege de Corona-pandemie is het hen niet gelukt voldoende inzicht te krijgen in de herkomst van hun producten. Zij zullen die gegevens uiterlijk 1 april 2021 alsnog aanleveren.

De bedrijven die voldoen aan de vereisten voor het eerste jaar scoren als volgt op de implementatie van due diligence:

- 20-40%: 8 bedrijven
- 40-60%: 11 bedrijven
- >60%: 2 bedrijven

Due diligence bestaat uit zes stappen:

1. Beleid formuleren en verankeren;
2. De keten in kaart brengen (2.1) en risico's identificeren (2.2);
3. Risico's aanpakken;
4. Monitoring en evaluatie;
5. Communicatie;
6. Herstel en verhaal.

Bedrijven konden het vereiste puntentotaal van 20 procent halen door invulling te geven aan stap 1 en stap 2.1. 21 bedrijven hebben die stappen in voldoende mate voltooid. Elf importerende bedrijven hebben ook al direct bijgedragen aan het verminderen van risico's (zie verder 3.2.3). Drie bedrijven pakken monitoring en evaluatie systematisch aan. Twee bedrijven communiceren publiekelijk over risico's en hun due diligence-inspanningen.

Aan de zesde stap die gaat over herstel en verhaal zal in het volgende verslagjaar gezamenlijk invulling worden gegeven (zie verder hoofdstuk 4).

3.2.3 Verantwoorde productie

Het Initiatief heeft als doelstelling om op specifieke internationaal MVO-risico's binnen de productie- of toeleveringsketen van de natuursteensector binnen een termijn van 3 tot 5 jaar substantiële stappen van verbetering te bereiken voor groepen die negatieve gevolgen ervaren.

Om dat doel te bereiken zijn in het Initiatief de volgende afspraken gemaakt:

- Bedrijven implementeren due diligence. Als zij risico's in hun keten aantreffen dan stellen ze een verbeterplan op en dragen bij aan het verminderen of oplossen van die risico's. Als zij meer risico's aantreffen dan ze kunnen aanpakken, dan pakken ze eerst de meest ernstige en waarschijnlijke risico's aan.
- Partijen zetten collectieve projecten op in samenwerking met bedrijven.

TruStone actief in Rajasthan

Varun Sharma, programmadirecteur van ARAVALI in Rajasthan India

"The TruStone Initiative has been contributing at the bottom of the natural stone supply chain in Rajasthan. It is the first time an initiative has emphasized on developing facilities for natural stone workers, where building local capacities is its approach."

Elf importerende bedrijven hebben in het verslagjaar direct bijgedragen aan het verminderen van risico's in een deel van hun ketens:

- In drie gevallen werkten bedrijven samen met NGO's en lokale partijen aan een regionale aanpak van risico's, zoals het project van Arte (zie kader).
- Twee bedrijven namen deel aan verbeterprogramma's van certificeringsorganisaties.

- In zeven gevallen droegen bedrijven bij aan verbeteringen bij vaste leveranciers waar ze veel volume afnemen. Zoals in hoofdstuk 2 benoemd gaat het daarbij relatief vaak om het verstrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Hoewel de bedoelde verbeteracties van groot belang zijn, werden de betreffende risico's niet altijd conform OESO-richtlijnen geprioriteerd op ernst en waarschijnlijkheid, maar op volume. Prioritering op ernst en waarschijnlijkheid is vanaf het tweede verslagjaar een kernvraag, dat wil zeggen dat bedrijven daaraan moeten voldoen.

Arte bestrijdt kinderarbeid

Niels van den Beucken, financieel directeur Arte

“Met het Arte Right To Education (A.R.T.E.) project werkt Arte met verschillende partijen samen om ervoor te zorgen dat arbeidsomstandigheden in een van zijn ketens verbeterd wordt en kinderen een eerlijke kans krijgen op een betere toekomst door onderwijs te promoten en te verbeteren. Het streven is om een ‘Child Labour Free Zone’ te creëren in de dorpen rondom de groeves in India, waar Arte haar graniet vandaan haalt/inkoopt. Het A.R.T.E. project probeert bewustwording te creëren bij de overheid, onderwijzers, de leverancier en bij gezinnen met kinderen, met als doel een mentaliteitsverandering teweeg te brengen waarin iedereen overtuigd is dat alle kinderen naar school mogen en dat arbeiders onder eerlijke arbeidsomstandigheden werken.”

Helaas hebben bedrijven ook te maken gehad met verslechtingen in de keten: Veel bedrijven hebben als gevolg van de Corona-pandemie met name in India moeten signaleren dat risico's op onder meer kinderarbeid en lage lonen zijn toegenomen (zie kader hoofdstuk 2).

Ten minste 2 bedrijven hebben te maken gehad met gedwongen sluiting van productielocaties (zie kader hoofdstuk 2) waardoor eerder bereikte verbeteringen te niet zijn gedaan en op nieuwe locaties opnieuw begonnen moest worden.

3.2.4 Ondersteuning

Ondersteuning door partijen

Om bedrijven te ondersteunen bij de implementatie van due diligence hebben de partijen, ondersteund door het secretariaat, tools en trainingen ter beschikking gesteld.

Op vrijdag 22 november 2019 vond bij Arte in Helmond de startbijeenkomst plaats van het Initiatief. Tijdens de bijeenkomst werden praktijksituaties besproken om bedrijven en aanbestedende diensten op weg te helpen om ketens in kaart te brengen en risico's aan te pakken. Ook hebben de voorzitter en de leden van de stuurgroep het nieuwe logo van het Initiatief onthuld. Het logo kan door bedrijven worden gebruikt in hun communicatie met bijvoorbeeld afnemers.

In mei 2020 heeft het secretariaat een webinar verzorgd over prioritering van risico's en het voeren van een stakeholderdialoog. In september vond een webinar plaats over het opstellen van een beleidsverklaring en het verankeren van beleid.

In opdracht van de partijen heeft EY een webtool ontwikkeld waarin bedrijven vertrouwelijk kunnen rapporteren over hun due diligence-activiteiten. De webtool is in mei in gebruik genomen. De tool bevat tevens een toelichting bij de verschillende stappen van due diligence.

In september 2020 hebben de partijen een beoordelingskader gepubliceerd. Het beoordelingskader maakt voor deelnemende bedrijven inzichtelijk hoe de jaarlijkse beoordeling van hun inspanningen plaatsvindt en geeft bedrijven ook inzicht welke stappen zij kunnen nemen en op welke vlakken zij nog voortgang moeten maken.

De partijen van het Initiatief TruStone zien samenwerking met auditbedrijven die verklaringen afgeven als een mogelijk onderdeel van een overkoepelend of 'groter' due diligenceproces. Als bijlage bij het beoordelingskader is een checklist opgenomen waarin uitgebreider wordt ingegaan op de verschillen tussen het Initiatief TruStone en auditbedrijven die verklaringen afgeven en waarin ook per stap de aandachtspunten worden weergegeven.

Het beoordelingskader en de checklist zijn hier te vinden: <https://www.imvoconvenanten.nl/-/media/imvo/files/natuursteen/beoordelingskader.pdf?la=nl&hash=6C7532E8EACCA53D-DC7D6A3FEAA1602>

Het secretariaat heeft een voorbeeldbrief opgesteld voor bedrijven die materialen in hun assortiment hebben die zij niet zelf importeren. Voor die materialen hoeven bedrijven niet zelf volledig due diligence uit te voeren. Op grond van de OESO-richtlijnen blijven zij wel (mede)verantwoordelijkheid dragen voor omstandigheden in die ketens. In het Initiatief TruStone is afgesproken dat voor die situatie bedrijven hun importeur moeten bevragen.

Op 9 April 2020 hebben maatschappelijke organisaties een oproep tot het nemen van ketenverantwoordelijkheid gedaan aan de andere partijen in het convenant. Dit vanwege de dreiging en impact van COVID 19 op werknemers en hun families in de groeves en fabrieken.

Ondersteuning vanuit het pilotprogramma

Vanuit het pilotprogramma dat wordt gefaciliteerd door Soeters Management en ondersteund vanuit het secretariaat van TruStone zijn eveneens activiteiten ondernomen die due diligence-activiteiten van bedrijven ondersteunen en bijdragen aan verbeteringen in de keten.

Een delegatie van natuursteenbedrijven en aanbestedende diensten heeft in november 2019 groeves en fabrieken in het Chinese Shandong en Fujian bezocht. Doel van het bezoek was om met bedrijven en aanbestedende diensten gezamenlijk lessen te trekken over wat realistisch van bedrijven verwacht kan worden bij het uitvoeren van due diligence en hoe dat kan worden verwerkt in bestekteksten voor publieke aanbestedingen.

Medio 2021 zal ook een onafhankelijke risicoanalyse voor Shandong en Fujian worden gepubliceerd.

Begin maart 2020 is een delegatie van bedrijven en aanbestedende diensten naar India afgereisd om daar de dialoog aan te gaan met lokale stakeholders: eigenaren/managers van productielocaties, vertegenwoordigers van werknemers, NGOs en lokale overheden. Doel van het bezoek was om met bedrijven en aanbestedende diensten gezamenlijk lessen te trekken over hoe de samenwerking met stakeholders in India gezocht en bevorderd kan worden, en hoe daarmee in publieke aanbestedingen kan worden omgegaan.

Afbeelding Stakeholderdialoog in Khammam, Telangana

Door een onafhankelijk onderzoeksbureau (ASK) uit India is voorafgaand aan dit bezoek een risicoanalyse uitgevoerd rond de winning en verwerking van zwart graniet in Telangana en de winning en verwerking van zandsteen in Rajasthan. In Khammam, Telangana, presenteerde ASK het onderzoeksrapport en gingen de deelnemers met elkaar in dialoog over de constatering. De dialoog was bedoeld om elkaar beter te begrijpen en te zoeken naar mogelijkheden om samen te werken aan oplossingen voor geconstateerde risico's. Door de Corona-dreiging kon eenzelfde dialoogbijeenkomst en veldbezoek in Rajasthan niet doorgaan.

De lessen van de werkbezoeken aan China en India zijn opgenomen in de tussenrapportage van het pilotprogramma.

De risicoanalyse van Telangana en Rajasthan is hier te vinden:

<https://www.imvoconvenanten.nl/-/media/imvo/files/natuursteen/risicoanalyse-india.pdf?la=nl&hash=3B073CCC1D9F68F33FAF9284D66ABD3D>

Activiteiten van maatschappelijke organisaties in het kader van TruStone

Op uitnodiging van maatschappelijke organisaties Weltwirtschaft, Ökologie & Entwicklung (WEED) en Werkstatt Ökonomie heeft Arisa samen met de gemeente Amsterdam in september een workshop verzorgd tijdens een tweedaagse conferentie in Stuttgart voor Duitse aanbestedende diensten over het Initiatief TruStone. De workshop was bedoeld om bekendheid aan TruStone te geven en het belang van de rol van aanbestedende diensten. Zij hebben bij de inkoop van natuursteen ruimte om te vragen naar de herkomst van het natuursteen en de risico's die gepaard gaan met de winning ervan. In Duitsland wordt vaak alleen naar auditrapporten gevraagd waar in Nederland het belang van dialoog tussen inkoper en bedrijf belangrijk wordt gevonden. De workshop en de conferentie hebben de interesse in TruStone en eventuele samenwerking hoger op de agenda gezet van relevante Duitse organisaties betrokken bij publieke aanbestedingen.

Onze ervaringen met TruStone gedurende het eerste jaar

Erik van Eynde, Maris Natuursteen

Wij zijn ervan overtuigd dat in de toekomst transparantie van de keten een belangrijk item wordt in de wereld van publieke aanbestedingen. Maar er is nog veel werk weggelegd om de diverse aanbestedende diensten, overheden, steden en gemeenten, studie bureaus en architectenbureaus te sensibiliseren.

Het werkbezoek aan India is onverhoopt vroeger geëindigd. Toch hebben we er een positief gevoel bij aangezien zowel importeurs, aanbestedende diensten, NGO's, vakbonden, Indiase leveranciers en Indiase groeve-eigenaren het belang inzien van het Initiatief TruStone. We kunnen er samen voor zorgen dat de negatieve connotatie ten aanzien van natuursteen uit India binnen afzienbare tijd tot het verleden behoort.

In een ruimer kader is TruStone ook van belang in onze eigen organisatie. Een deeglijke code of conduct, de webtool die ons helpt om systematisch het due diligence proces te doorlopen, interne bijsturingen op het gebied van veiligheid, preventie en duurzaam ondernemen zijn items die omwille van TruStone in ons bedrijf werden geïmplementeerd en/of geoptimaliseerd.

4 Ambities voor jaar 2

4.1 Vraag

4.1.1 Publieke projecten

In jaar 2 rondt het projectteam het pilotprogramma ISV Natuursteen af en gaan de partijen bij TruStone de geleerde lessen verankeren. Medio 2021 zal het projectteam daartoe een eindrapportage opleveren met concrete handvatten voor aanbestedende diensten en met aanbevelingen voor de stuurgroep van het Initiatief.

Vanaf jaar 2 zullen aangesloten aanbestedende diensten ook informatie bij het secretariaat kunnen opvragen over hun leveranciers. Daarmee kunnen aanbestedende diensten gemakkelijker de due diligence rapportages van hun leveranciers beoordelen.

Een werkgroep, samengesteld vanuit verschillende convenantpartijen, zet zijn inspanningen voort om in Duitsland TruStone zo veel als mogelijk erkenning te geven binnen de duurzaamheidscriteria die de aanbestedende diensten binnen overheidsinstanties hanteren. Dit gebeurt door duurzaamheidsplatformen en overkoepelende organisaties (waar gemeentes en deelstaten lid van zijn) te benaderen en te overtuigen van de TruStone-aanpak. De partijen hopen TruStone op die manier een plaats te geven naast duurzaamheidslabels en -certificaten die nu gehanteerd worden door Duitse aanbestedende diensten. Dit zal de bekendheid van TruStone vooruithelpen en TruStone-bedrijven ondersteunen in het overtuigen van klanten dat het due diligence proces dat ze ondernemen een toegevoegde waarde biedt als speler in de markt.

4.1.2 Vraag op consumentenmarkten

Uit de vele gesprekken die het secretariaat voerde met de bedrijven blijkt duidelijk dat de natuursteensector weinig vragen krijgt van de consument over waar de materialen vandaan komen en of het eerlijke producten zijn. De consument is zich vandaag nog weinig bewust van de risico's op vlak van milieu en mensenrechten die gepaard gaan met het ontginnen en bewerken van natuursteen. We weten uit andere sectoren, zoals de kledingindustrie, dat die bewustmaking bij consumenten een grote rol speelt in het verduurzamen van een sector. Vandaar dat de partijen in jaar 2 van start zullen gaan met het uitwerken van een strategie die als doel heeft om de consumenten van natuursteen een goed beeld te geven van waar TruStone

voor staat. We willen de consumenten tonen dat er risico's bestaan en dat TruStone-bedrijven (importeurs, verwerkers, detailhandel) er alles aan doen om hun impact op mens en milieu in de hele keten te verbeteren. Een duidelijke communicatie, op maat gemaakt van de verscheidene consumentengroepen, is het doel van zulke strategie, om enerzijds de TruStone-bedrijven te ondersteunen en anderzijds bewustmaking in de hele sector te helpen ontplooiën.

4.2 Aanbod

4.2.1 Implementatie due diligence

In jaar 2 zijn de vereisten waar bedrijven aan moeten voldoen hoger. Er zijn meer kernvragen en de score voor de due diligence rapportage die minimaal behaald moet worden is 40 procent.

Bedrijven staan er daarbij niet alleen voor. Vanuit partijen en secretariaat zal bijvoorbeeld ondersteuning worden geboden op het gebied van communicatie en klachten en geschillen.

Partijen zullen ook afspraken maken over verificatie van de door bedrijven aangeleverde gegevens.

Communicatie

Er is afgesproken in het Initiatief dat aangesloten bedrijven die natuursteen importeren met een herkomst in risicolanden vanaf 1 jaar na aansluiting bij het Initiatief publiekelijk zullen communiceren op basis van de OESO-richtlijnen en de afspraken in het Initiatief. De OESO-richtlijnen en UN Guiding Principles on Business & Human Rights benadrukken dat die publieke communicatie een erg belangrijke stap is in de due diligence cyclus. Transparantie bieden geeft aan een bedrijf de mogelijkheid om verantwoordelijkheid te tonen als speler in de maatschappij en om de reputatie zelf in de hand te houden. Het geeft verder aan bedrijven de kans om belanghebbenden zelf terugkoppeling te geven over de due diligence voortgang en geeft potentiële klanten de kans om te weten te komen hoe duurzaam de producten zijn. Een werkgroep, bestaande uit verscheidene TruStone-partijen, zal de aangesloten bedrijven hierin ondersteunen, door het uitwerken van formats bijvoorbeeld. Zo zal duidelijk worden voor de aangesloten bedrijven welke vereiste (volgens de internationale richtlijnen) en mogelijke informatie gedeeld dient te worden met het grote publiek.

Klachten en geschillen

Een effectief Klachten- en Geschillenmechanisme (KGM) is cruciaal in het due diligence proces van elk bedrijf. Het is via zulk een mechanisme dat alle belanghebbenden betrokken in de operaties van een bedrijf en zijn partners in de keten een stem krijgen en kunnen klagen over de schending van hun rechten. Daarnaast zorgt het ervoor dat bedrijven echt te weten komen wat speelt inzake impact op sociale en mensenrechten en het milieu. Het TruStone Initiatief heeft er voor gekozen om een Commissie in het leven te roepen die er voor zorgt dat op een relatief laagdrempelige manier klachten van benadeelden van ondertekenaars en geschillen onder partijen, of problemen tussen een bedrijf en het Secretariaat kunnen worden aangepakt via een vertrouwelijk platform. De bedoeling is dat toegetrede bedrijven een objectief oordeel krijgen van experts over hoe de impact kan worden voorkomen of aangepakt. De onafhankelijke Commissie, bestaande uit een onafhankelijk voorzitter en een persoon op voordracht van werkgeversgeleding alsook een persoon op voordracht van werknemersgeleding en maatschappelijke organisaties, zal van start gaan op 1 maart 2021. Door samenwerking met de klachten- en geschillencommissies van andere convenanten, via een gezamenlijke voorzitter en reglement, tracht het convenant een KGM te ontwikkelen dat veel zal leren uit de expertise opgebouwd vanuit andere convenanten. De samenwerking zal ook de bekendheid van zulk mechanisme bevorderen. Mede door de zoektocht naar een optimale manier om deze samenwerking met andere convenanten te starten, zal de Commissie later starten dan de aanvang van jaar 2.

4.2.2 Verantwoorde productie

In jaar 2 gaan de bedrijven en partijen die aangesloten zijn bij TruStone meer werken aan impact on the ground. Zo zullen drie bedrijven samen met maatschappelijke organisaties een risicoanalyse laten uitvoeren in 3 fabrieken in India waar ze van afnemen en meer inzicht krijgen vanuit welke groeves het natuursteen vandaan komt en op basis daarvan een aanpak ontwikkelen om de risico's aan te pakken.

Verantwoordelijkheid pakken, juist nu

Laetitia Baldan, internationaal secretaris ACV-CSC BIE

“In dit 1e jaarverslag, van één jaar gekleurd door een wereldwijde pandemie, blijkt des te meer dat juist nu in Nederland en Vlaanderen en EU breed, wij onze verantwoordelijkheid in de keten moeten pakken. Hierbij is wereldwijde bescherming van kinderen en werkenden in de gehele natuurstenketen het aller belangrijkste”.

Vanuit partijen en secretariaat zal bedrijven ondersteuning worden geboden, bijvoorbeeld in de vorm van handreikingen, webinars en collectieve risicoanalyses.

Handreikingen en webinars

In jaar 2 gaan we ook van start met het dieper ingaan op bepaalde thema's die op de voorgrond zijn getreden in risicoanalyses en gesprekken met bedrijven en partijen tot hier toe. Voor heel wat bedrijven zijn heel wat van de sociale thema's erg nieuw. Het Secretariaat zal met behulp van informatie van de maatschappelijke organisaties handreikingen opmaken per thema (kinderarbeid, veiligheid/gezondheid, gedwongen arbeid, leefbaar loon en collectieve onderhandeling) die toepasbaar zijn voor de natuursteensector, met concrete aandachtspunten, voorstellen en goede voorbeelden.

Vanwege het succes van de reeds georganiseerde webinars tijdens het 1^e jaar van het convenant, zullen er ook in jaar 2 online workshops worden gehouden om ten minste over volgende thema's meer inzicht te geven voor bedrijven en (eventueel ook) aanbestedende diensten: klachten- en geschillenmechanisme, veiligheid en gezondheid, het in kaart brengen en prioriteren van risico's en publieke rapportage.

Collectieve risicoanalyses

Een convenant heeft het doel om als groep de krachten te bundelen om pijnpunten in de sector aan te pakken. Het eerste jaar van het convenant is vooral een zoektocht geweest in het inzicht krijgen in de ketens. Het resultaat hiervan is een duidelijker beeld van waar de impact van bedrijven nu precies ligt en om wat voor soort risico's het daar gaat. Dit in kaart brengen zal de start kunnen betekenen van een gezamenlijk aanpak van bepaalde risico's op bepaalde plaatsen in de wereld. Waar risicoanalyses reeds hebben plaatsgevonden kan beslist worden waar projecten van start kunnen gaan met verschillende bedrijven om de risico's aan te pakken. Waar risicoanalyses nog missen kunnen bedrijven samen met maatschappelijke organisaties en andere partijen eventueel starten met een grondig onderzoek naar waar de impact precies plaats vindt.

Maatschappelijk organisaties hebben het voornemen om samen met bedrijven opdracht te geven tot collectieve risicoanalyses in Zimbabwe, Brazilië, Turkije en Vietnam.

4.2.3 Samenwerking internationaal

Rapport The Good Lobby

Op verzoek van de maatschappelijk organisaties binnen TruStone heeft The Good Lobby onderzoek gedaan naar het bewustzijn van bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties in Duitsland, Frankrijk, Italië en de EU over de mensenrechtenrisico's in productielanden van natuursteen. Idee achter het onderzoek is dat als meer spelers zich bewust worden van de risico's en daar aandacht aan willen geven, de mensenrechtensituatie in productielanden kan verbeteren. Het omvangrijke rapport laat zien dat er met name in Italië en Frankrijk heel weinig bewustwording en aandacht is voor maatschappelijk verantwoord ondernemen in het algemeen en mensenrechtenrisico's in het bijzonder. In Duitsland wordt met name naar certificaten gevraagd en is de overheid actiever op het thema mensenrechten en bedrijven. Het rapport sluit af met aanbevelingen hoe het bewustzijn in deze Europese landen vergroot kan worden. De maatschappelijke organisaties zullen komend jaar verdere activiteiten opzetten om dit te realiseren.

Dit is de eerste jaarrapportage van het internationaal MVO-Initiatief TruStone. In dit convenant werken bedrijven, brancheorganisaties, vakbonden, maatschappelijke organisaties (ngo's) en overheden uit Nederland en Vlaanderen samen. De doelen van het convenant zijn: betere arbeids- en milieuomstandigheden bij de winning en verwerking van natuursteen. Deze jaarrapportage is gepubliceerd in maart 2021.

Colofon

Uitgave

Sociaal-Economische Raad
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T 070 3499 525

E communicatie@ser.nl

www.imvoconvenanten.nl/nl/natuursteen

Tekst

IMVO TruStone

Fotografie

Omslag: SER

Vormgeving

2D3D, Den Haag (basisontwerp);
SER vormgeving

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

Bezuidenhoutseweg 60

Postbus 90405

2509 LK Den Haag

T 070 3499 525

E communicatie@ser.nl

www.imvoconvenanten.nl/nl/natuursteen

© 2021, Sociaal-Economische raad